

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 10P/32/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622202482
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gibaľová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2022:6622202482.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jankou Gibaľovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: S., obe deti bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: matka B., štátny občan Slovenskej republiky a otec H., štátny občan Slovenskej republiky, o zníženie výživného, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca maloletých detí na zníženie výživného **z a m i e t a**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 13.06.2022 sa otec maloletých detí René Oláh domáhal zníženia výživného na maloleté deti TE.. Otec v návrhu uviedol, že keďže momentálne pracuje len brigádnicky a nemá stálu prácu, nedokáže platiť mesačne 150,- Eur. So svojou družkou U., s ktorou žije v jednej domácnosti, sa snažia platiť, ako sa dá. Nemá v úmysle vyhýbať sa plateniu, ale momentálne platí podľa možností.

2. Otec maloletých detí zaslal súdu nájomnú zmluvu a uviedol, že zo zárobku mu zostáva len okolo 4.000,- Kč (163,22 Eur), nakoľko pracuje len brigádnicky a preto nie je schopný platiť požadovanú sumu výživného na maloleté deti.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom matky maloletých detí, kolízneho opatrovníka, prečítaním dohody o vykonaní práce zo dňa 21.01.2017, potvrdení o odoslaní peňazí, lustrácie rodičov v katastri nehnuteľností, odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 20.06.2022, rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 03.12.2020 a 02.12.2021, potvrdenia o výške dane na základe podaného daňového priznania a potvrdenia o zaplatení dane, správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, zápisnice o vykonaní dôkazu pred dožiadaným súdom, správy Úradu mestského obvodu Plzeň 4, odpovede spoločnosti R-GLASS Trade s.r.o., pracovnej zmluvy otca maloletých detí u zamestnávateľa R-GLASS Trade s.r.o. a potvrdenia o prijme otca u zamestnávateľa R-GLASS Trade s.r.o., potvrdenia Sociálnej poisťovne o nemocenských dávkach otca maloletých detí, oboznámením spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 5P/77/2013 a 6P/6/2021 a zistil tento skutočný stav veci:

4. Rodičmi maloletých detí TE. sú matka B. a otec H.

5. Výkon rodičovských práv a povinností bol doposiaľ upravený nasledovne: rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 5P/77/2013-14 zo dňa 09.09.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.09.2013, bol maloletý S. zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný vyživovacou povinnosťou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom 01.08.2013; rozsudkom Okresného súdu č.k. 6P/6/2021-102 zo dňa 13.12.2021, ktorý

nadobudol právoplatnosť dňa 13.01.2022, bola maloletá A. zverená do osobnej starostlivosti matky. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého S. výživným 80,- Eur mesačne a maloletej A. 70,- mesačne.

6. Lustráciou v katastri nehnuteľností súd zistil, že otec maloletých detí nie je vlastníkom nehnuteľného majetku, matka je výlučnou vlastníčkou bytu č. X na prízemí bytovky č. súp. XXX na parc. č. XXX/XX. zapísanej na LV č. XXX v k.ú. I..

7. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 20.06.2022 matka maloletých detí nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, poberá od 01.05.2022 náhradné výživné mesačne vo výške 150,- Eur a od 01.01.2009 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov mesačne vo výške 56,66 Eur. Otec maloletých detí nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá pomoc v hmotnej núdzi ani štátne sociálne dávky, ani nepožiadala o ich vyplácanie.

8. Z rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava zo dňa 02.12.2021 vyplýva, že matka maloletých detí je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 404,- Eur mesačne. Z potvrdenia o výške dane na základe podaného daňového priznania a potvrdenia o zaplatení dane pre fyzické osoby vyplýva, že matka v kalendárnom roku 2021 dosahovala aj ďalší príjem so základom dane z príjmu 3 772,96 Eur.

9. Zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom má súd preukázané, že matka maloletých detí býva v 2 - izbovom byte, ktorý má v osobnom vlastníctve. Byt obýva spolu so svojimi maloletými deťmi S. a dospelými synmi Y. ktorý je nezamestnaný a U., ktorý pracuje v D. a chodí domov len na víkendy. V byte sa nachádza kuchyňa zariadená modernou kuchynskou linkou, obývací izba, ktorý slúži aj ako spálňa a detská izba. Maloleté deti majú v detskej izbe písací stôl, posteľ, skriňu, v izbe majú maloleté deti vytvorené vhodné podmienky na hranie, učenie a trávenie voľného času. V čase sociálneho šetrenia bolo v byte čisto, hygiena v domácnosti je na dobrej úrovni. Mesačné náklady na domácnosť sú v sume 200,- Eur za elektrinu, vodu a plyn.

Prostredie v domácnosti matky v plnom rozsahu spĺňa štandardy vhodného prostredia pre zabezpečenie riadnej starostlivosti, výchovy a napĺňanie citových a vývinových potrieb maloletých detí.

Pani X. je na invalidnom dôchodku, poberá dôchodok v sume 404,- Eur a popritom pracuje ako opatrovateľka v H., kde jej príjem je približne 700,- Eur. Z programového informačného systému, programu RSD o výplate sociálnych dávok bolo zistené, že poberá náhradné výživné za obidve maloleté deti v sume 150,- Eur, príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov - hygiena alebo opotrebovanie v sume 20,24 Eur a príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov - prevádzka OMV v sume 36,42 Eur. Menovaná pri sociálnom šetrení uviedla, že nesúhlasí s návrhom na zníženie výživného, nakoľko aj teraz určené výživné nie je také vysoké, aby pokrylo všetky náklady, ktoré má so starostlivosťou o maloleté deti. Na maloleté deti má množstvo nákladov, maloletý S. bol v škole v prírode, kde potreboval vreckové, má náklady aj cestovným, keďže maloleté deti každý deň dochádzajú do školy autobusom. Myslí si, že zo strany otca maloletých detí je to zámer, ako sa vyhnúť plateniu výživného. Podľa jej vyjadrenia určite pracuje.

Kolíznym opatrovníkom vykonaný pohovor s maloletými deťmi S., ktoré zhodne uviedli, že si ani nepamätajú, kedy sa s otcom naposledy stretli. Maloletý Tomáš uviedol, že s otcom raz komunikoval prostredníctvom sociálnych sietí, ale to bolo už dávno.

Kolíznym opatrovníkom odporúčal návrh otca na zníženie výživného zamietnuť, nakoľko zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí.

10. Vo veci sa dňa 28.09.2022 uskutočnilo súdne pojednávanie.

11. Matka maloletých detí na pojednávaní so znížením výživného nesúhlasila aj s poukazom na to, že sa zvýšili ceny energií aj potravín. Otec detí robí v F., nie je dôvod, aby sa v takom meste riadne nezamestnal. Nemá vážne zdravotné problémy, inak by bol na invalidnom dôchodku ako matka, ktorá si musela nájsť tomu zodpovedajúcu prácu. Matka maloletých detí doma necháva peniaze pre svoju mamu, na stravu, školu, lekára, oblečenie, všetko, čo treba, keď ide do H.. K balíkom, ktoré údajne otec posielal v krabiciach deťom, matka uviedla, že nič od neho nechodí. Pokiaľ otec tvrdil, že matka deťom zobrala telefóny, k tomu matka uviedla, že deti telefóny nemali, preto im nemala čo zobrať. Je pravdou, že otec kúpil synovi tablet, ale ten sa pokazil. Ak chce byť otec v kontakte s deťmi, môže s nimi komunikovať prostredníctvom matky.

Ďalej matka uviedla, že otec detí neplatí za byt. Keď sú v F., bývajú u matky jeho družky. Od jeho matky vie, že chodí na brigády niekde ku F., kde robí šoféra, plus robí niekde vo fabrike, kde ich platia týždenne. Pokiaľ matka vie, byt odovzdal, preto nebolo jeho meno na zvončeku. Sú na ubytovni niekde pri F. a keď sú v F., bývajú u rodičov jeho družky. Matka preto nevidí dôvod, aby sa otec detí riadne nezamestnal, nech si nájde zamestnanie, kde si bude platiť zdravotné aj sociálne poistenie. Nemá žiadne obmedzenia, nemá pri sebe deti. Matka má obmedzenia a ešte musí aj pracovať a odchádzať od rodiny.

K balíkom zasielaným otcom matka ešte uviedla, že otec detí možno vlani poslal balík na Q., bolo tam oblečenie a sladkosti, pre A. bábika a S. oblečenie, ale otec neposiela balíky každý mesiac, ledva sa deťom ozve. Keď bol minule pohádaný s priateľkou, prišiel k svojim rodičom, matke detí sa ozval jeho otec telefonicky a cez matkin telefón potom komunikoval otec s deťmi. Matka uviedla, že nemá problém s tým, aby otec s deťmi volal, matka mu nič nezakazuje. Matka nemá problém ani s tým, aby sa s ním deti stretávali, ale chce, aby boli v bezpečnom prostredí.

Otec detí sa na výchove ani výžive maloletých detí nepodieľa iným spôsobom okrem výživného, ktoré posiela pravidelne, avšak v nižšej ako súdom určenej výške. Nepodieľa sa ani na starostlivosti o deti. Matka pomáha deťom, aj keď je v H., komunikuje so školou cez EduPage, počas voľna v práci kontroluje úlohy, učia sa spolu. Otec detí by mal možnosť sa aj takto zapojiť, komunikovať so školou, ale nerobí to. Keď je matka v H., kde pracuje ako opatrovatelka seniora v dvojtyždňových turnusoch, o deti sa stará jej matka, vodí deti do školy, aj chodí pre ne každý deň, chodí s nimi k lekárovi, nakupuje, všetko čo treba.

12. Kolízny opatrovník odporúčal návrh na zníženie výživného zamietnuť.

13. Otec maloletých detí sa na pojednávanie nedostavil, pričom súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Na žiadosť otca súd zabezpečil jeho výsluch prostredníctvom dožiadaného súdu v Českej republike. Otec maloletých detí do zápisnice pred dožiadaným súdom - Okresným súdom Plzeň-město uviedol, že je zamestnaný cez agentúru práce AGENTURA PLUS spol. s r.o., v Bille ve Stříbře. Príjem má rôzny, pretože ho volajú, keď ho potrebujú, na hodinu má 130,- Kč hrubého. Minulý mesiac si privyrobil napríklad 13.000,- Kč čistého. Ďalší zdroj príjmu nemá. Nájom platia s priateľkou 9.500,- Kč aj s energiami, jedná sa o garsonku, kde sú v prenájme. Má exekúcie okolo 11.000,- Kč, tie hradí, ale len okolo 500,- Kč, pretože nemá dosť vysoké príjmy. Ďalej má 1.040,- Kč výdavky na dopravnú kartu. Ďalej hradí výživné vo výške 70,- Eur alebo viac, podľa toho, ako vyjdú peniaze. Ešte si musí hradiť sociálne a zdravotné poistenie. Ďalšie výdavky sú ohľadne bežných vecí ako je strava, hygiena a ošatenie. Nevlastní nehnuteľný ani hnutelný majetok vyššej hodnoty. Ďalšiu vyživovaciu povinnosť okrem maloletého S. nemá. Žije v spoločnej domácnosti s partnerkou U., ako aj on je zamestnaná len brigádnicky, ale teraz má zdravotné problémy a tak je mesiac doma. Keď ešte pracovala, zarábala okolo 8 000,- Kč čisté mesačne. Nepoberá invalidný dôchodok ani nijaké príspevky. Problémy má celkom závažné, lieky súvisiace s jej chorobou vychádzajú na 1.300,- Kč. Deti nemá. Výživné na maloleté deti otec posiela, a to každý mesiac pravidelne vo výške 70,- Eur, niekedy viac, i keď naň nemá, tak si požičia napríklad od mamy. Deti za to nemôžu, vie, že to potrebujú, ale teraz proste viac nemá. Na sviatky a narodeniny im posiela darčeky a sladkosti, balí im to do krabíc, maloletému S. napríklad kúpil tablet, na Vianoce rovnako. Rád by s deťmi bol v kontakte, ale bývalá partnerka mu s nimi zakazuje kontakt, zobrala im telefóny, aby mu nemohli volať, len keď odíde pracovať do H., tak cez jej matku je s deťmi v kontakte. Pred dvoma mesiacmi ich navštívil, chcel si ich vziať na prázdniny, ale finančná situácia mu nedovoľuje za nimi jazdiť, navyiac, keď tam príde, sú problémy, aby mu deti požičala. Otec maloletých detí ďalej uviedol, že je zdravý, ale má problémy s krčnou chrbticou, chodil k lekárovi na rehabilitácie, zlepšilo sa to. Stále na to berie lieky, výdavky na liečbu však nemá. Zatiaľ je schopný posilať len 70,- Eur spolu, viac nie, pretože je zamestnaný cez agentúru práce, zháňa si niečo iné, ale v tejto dobe je to ťažké. Pokiaľ by sa zamestnal na lepšom mieste, platil by viac, ale teraz na to skratka nemá.

14. Podľa správy Úradu mestského obvodu Plzeň 4 zo dňa 03.08.2022 otec maloletých detí uviedol, že býva na adrese M. má nájomnú zmluvu na dobu určitú, ktorá sa po roku predlžuje. Nájom hradí vo výške 9.500,- Kč mesačne, v byte plánuje zostať bývať. Otec uviedol, že okrem nájomného hradí ešte hygienu a potraviny pre svoju potrebu čiastkou vo výške 4.000,- Kč mesačne. Matka sa zdržuje s deťom na Slovensku, naposledy ich videl pred 2 mesiacmi. Matka detí údajne pracuje v H. ako ošetrovatelka. Otec detí je zamestnaný aktuálne tretí mesiac brigádnicky pod AGENTUROU PLUS spol. s r.o., v Stříbře v obchodnom centre Billa a dopĺňa tovar. Uviedol, že predtým pracoval cez agentúru AQC ako operátor výroby. Ďalej otec uviedol, že každý mesiac sa snaží posilať balíky, kde sú potraviny, sladkosti, oblečenie, obuv a týmto matke maloletých detí vypomáha. Aktuálne hradí i nižšie výživné približne 2.500,- Kč (102,01 Eur) na obe deti, pretože nemá na čiastky stanovené súdom dostatok financií. Na

dotaz, či by chcel ísť za deťmi alebo aby deti prišli k nemu, uviedol, že si deti nemôže vziať ani na prázdniny, pretože by to finančne nezvládol. Záverom uviedol, že keď sa finančná situácia zlepší, chcel by sa s deťmi vídať.

15. Z odpovede predchádzajúceho zamestnávateľa otca maloletých detí R-GLASS Trade s.r.o. vyplýva, že pracovný pomer s H. bol ukončený okamžitým skončením pracovného pomeru v zmysle ustanovenia § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z dôvodu dlhotrvajúcej neospravedlnenej neprítomnosti v práci dňa 03.02.2021. Písomné okamžité skončenie pracovného pomeru odoslané poštou do vlastných rúk zamestnanca sa vrátilo ako zásielka neprebratá v odbernej lehote. Z potvrdenia o príjme otca maloletých detí od apríla 2019 do decembra 2019 vyplýva, že priemerná čistá mzda zamestnanca za toto obdobie činila 600,29 Eur mesačne, za obdobie od januára 2020 do augusta 2020 priemerná čistá mzda činila 612,78 Eur, v mesiacoch september až december 2020 bol otec maloletých detí práceneschopný, pričom jeho nemocenské v mesiaci august činilo 47,40 Eur, v mesiaci september 473,90 Eur, v mesiaci október 489,70 Eur, v mesiaci november 473,90 Eur a v mesiaci december 252,80 Eur. Následne čistá mzda otca v mesiaci január 2021 činila 500,- Eur.

16. Z predložených potvrdení o odoslaní peňazí vyplýva, že otec maloletých detí platil výživné na maloleté deti nasledovne: 21.01.2022 suma 170,- Eur, 01.08.2022 suma 70,- Eur, 28.06.2022 suma 20,- Eur a 50,- Eur, 22.12.2021 suma 87,39 Eur, 05.04.2022 suma 50,- Eur, 22.02.2022 suma 79,30 Eur, 22.10.2021 suma 36,07 Eur, 07.01.2022 suma 46,74 Eur, 15.09.2021 suma 21,04 Eur, 30.05.2022 suma 71,18 Eur, 04.04.2022 suma 50,- Eur, 07.03.2022 suma 90,- Eur. Z predložených listín vyplýva, že 21.01.2022 uzavrel otec maloletých detí so spoločnosťou AQC CZ s.r.o. dohodu o vykonaní práce, ktorá mala končiť 31.12.2022 s dojednaným rozsahom prác maximálne 300 hodín v kalendárnom roku a s odmenou vo výške 165,- Kč brutto/hod. Následne otec maloletých detí na obdobie od 12.07.2022 do 31.12.2022 uzavrel dohodu o pracovnej činnosti so zamestnávateľom AGENTURA PLUS spol. s r.o. s dohodnutou základnou odmenou 96,40 Kč brutto a rozsahom pracovného času zamestnanca v priemere 20 hodín týždenne, maximálne 52 týždňov.

17. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
c) správa majetku maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

22. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

23. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

25. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

26. Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

27. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že výkon rodičovských práv a povinností k maloletému S. bol upravený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 5P/77/2013-14 zo dňa 09.09.2013, ktorým súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc 01.08.2013. Zameškané výživné za obdobie od 01.08.2013 do 09.09.2013 v sume 33,47 Eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 10,- Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody mesačných splátok. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.09.2013.

28. Výživné k maloletým deťom bolo naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 6P/6/2021-102 zo dňa 13.12.2021 v spojení s opravným uznesením č.k. 6P/6/2021-114 zo dňa 17.01.2022, ktorým bola maloletá A. zverená do osobnej starostlivosti matky. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 70,- Eur mesačne počnúc od 10.02.2021. Zároveň súd zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 5P/77/2013-14 zo dňa 09.09.2013 v časti výšky výživného a otca zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého S. výživným vo výške 80,- Eur mesačne od 10.02.2021. Zároveň súd v rozsudku upravil stretávanie otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletými deťmi počas:

- jarných prázdnin v párnom roku od soboty od 09:00 hod do nasledujúcej soboty do 17:00 hod,
- veľkonočných prázdnin v nepárnom roku od štvrtku od 09:00 hod do pondelka do 17:00 hod,
- letných prázdnin od 01.07. od 09:00 hod do 31.07. do 17:00 hod.
- vianočných prázdnin od 01.01. od 09:00 hod do posledného dňa týchto prázdnin do 17:00 hod.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.01.2022.

29. Pokiaľ ide o zmenu rozhodnutia o výživnom k maloletému dieťaťu, v tejto súvislosti je nevyhnutné zdôrazniť, že každý z rodičov je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu. Rozoznáva sa niekoľko foriem vyživovacej povinnosti. Vyživovacia povinnosť sa môže plniť osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou je poskytnutie vecných plnení ako napríklad bývanie alebo stravovanie. Treťou formou vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažný príspevok na uhrádzanie potrieb maloletého dieťaťa. Rodič, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, poskytuje maloletému prevažne vecné plnenie výživného, ako aj osobnú starostlivosť o maloletého. Naopak rodič, ktorý sa o dieťa nestará, prispieva na jeho výživu poskytnutím peňažného plnenia formou výživného.

30. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Kedy nastane takýto právny stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa a vykonávať prácu, jeho odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a pod. V prípade, ak sa dieťa rozhodne pokračovať v ďalšom vzdelávaní, hoci už ukončilo prípravu na konkrétne povolanie, povinnosť rodičov vyživovať dieťa nezaniká.

31. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov; pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihlada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

32. Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa menia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane maloletého dieťaťa, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom jeho odôvodnených potrieb, nákladov na štúdium, prípravou na budúce povolanie, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením ich príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ich vyživovacích povinností.

33. Pri rozhodovaní o zmene rozsudku upravujúceho vyživovaciu povinnosť rodičov k dieťaťu je súd povinný skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala od jeho právoplatnosti. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena v takých okolnostiach, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom a majú rozhodujúci vplyv na úpravu vyživovacej povinnosti.

34. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že od poslednej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Lučenec 6P/6/2021-102 zo dňa 13.12.2021 v spojení s opravným uznesením č.k. 6P/6/2021-114 zo dňa 17.01.2022, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.01.2022, neuplynul ešte ani jeden kalendárny rok, pričom nemožno konštatovať, že by sa na strane maloletých detí alebo na strane rodičov za tento čas podstatným spôsobom zmenili pomery. V čase pôvodného rozhodovania mal maloletý S. 9 rokov, maloletá A. mala 7 rokov a obaja navštevovali základnú školu. Matka poberala invalidný dôchodok vo výške 390,- Eur a prídavky na deti vo výške 51,- Eur, zároveň pracovala v zahraničí. Otec detí žil v C. (od októbra 2020), pracoval hlavne brigádnicke alebo príležitostne, neskôr bol zamestnaný na dočasný pracovný pomer a práceneschopný. Keď pracoval, jeho príjem bol podľa jeho udania pred dožiadaným súdom cca 20.000,- Kč. Otec detí býval na adrese M. v spoločnej domácnosti s rodičmi, kde príležitostne prespala jeho priateľka.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že otec si dobrovoľne neplní vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, výživné posielal len príležitostne. S otcom bol ukončený pracovný pomer v spoločnosti R-GLASS Trade, s.r.o. z dôvodu absencie otca v zamestnaní. Následne bol otec poberateľom nemocenských dávok až do decembra 2020 a v roku 2021 odišiel za prácou do C. kde najprv pracoval len brigádne, následne sa zamestnal na dohodu, kde mal príjem vo výške 8.182,- Kč. Podľa udania otca s ním bol pracovný pomer ukončený kvôli presťahovaniu sa firmy z územia C.. Otec nepredložil súdu žiaden doklad svedčiaci o ukončení pracovného pomeru. Približne od augusta bol otec práceneschopný a poberal len nemocenské.

V konaní bolo preukázané, že otec sa zaslúžil o to, že s ním bol ukončený pracovný pomer v spoločnosti R-GLASS Trade, s.r.o., z dôvodu absencií v práci. V uvedenom zamestnaní poberal mzdu vo výške v priemere 900,- Eur v hrubom, čo v čistom predstavuje sumu cca 702,- Eur. Od uvedenej doby si otec nedokázal nájsť vhodnú prácu a pracoval len brigádne alebo na dohody. Otec počas konania netvrdil, že má závažné zdravotné problémy, ktoré by mu bránili vo výkone práce, čo preukazuje aj fakt, že bol schopný pracovať na rôznych pracovných pozíciách. Otec je v produktívnom veku, kedy má na trhu práce dostatok pracovných možností a v rámci svojich schopností dokáže vykonávať akúkoľvek prácu primeranú jeho vzdelaniu. Súd mal teda za to, že otec svojím vlastným pričinením zapríčinil ohrozenie výživy maloletých detí. Súd preto pri rozhodovaní vychádzal z potencionalného príjmu otca t.j. zo sumy cca 702,- Eur v čistom, ktorý mohol dosahovať, za predpokladu, že by nezapríčinil skončenie pracovného pomeru. Vzhľadom na zdravotný stav otca, na jeho možnosti a schopnosti vykonávať prácu, bol súd toho názoru, že je schopný zaplatiť výživné pre maloletú Natáliu vo výške 70,- Eur a maloletého Tomáša vo výške 80,- Eur tak, ako to požadovala matka. Vzhľadom na vek detí a skutočnosť, že nastúpili do základnej školy, s čím sú spojené výdavky na školské pomôcky, cestovanie a stravu, je takáto výška výživného adekvátne. Je vecou otca, aby si usporiadal svoje aktivity tak, aby dokázal zabezpečiť výživu pre svoje maloleté deti t.j. aby si našiel adekvátnu prácu. Otca nemôže ospravedlňovať skutočnosť, že si prácu nájsť nedokáže, pretože práve on zapríčinil stratu predošlej práce.

35. V súčasnosti má maloletý S. takmer 10 rokov, maloletá A. má 8 rokov. Obaja navštevujú základnú školu. Matka maloletých detí poberala invalidný dôchodok vo výške 404,- Eur mesačne, náhradné výživné vo výške 150,- Eur a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov vo výške 56,66 Eur. Otec detí pracuje na dohodu o pracovnej činnosti so zamestnávateľom AGENTURA PLUS spol. s r.o. od 12.07.2022 do 31.12.2022 so základnou odmenou 96,40 Kč (predtým na dohodu o vykonaní práce od 21.01.2022 s hodinovou odmenou 165,- Kč brutto), v mesiaci júl 2022 podľa svojho udania s čistým príjmom 13.000,- Eur (530,12 Eur).

36. Súd má na základe vykonaného dokazovania za to, že od posledného rozhodnutia súdu sa nezmenili pomery otca maloletých detí, ktoré by odôvodňovali zníženie výživného. V čase predchádzajúceho rozhodovania otec maloletých detí pracoval brigádnicke, neskôr na dohodu o vykonaní práce, pričom za takého stavu súd určil výživné na maloletú A. vo výške 70,- Eur mesačne a na maloletého S. vo výške 80,- Eur mesačne, a otec maloletých detí proti rozhodnutiu nepodal opravný prostriedok. Rozhodnutie o výživnom možno zmeniť, len ak sa zmenia pomery (§ 78 ods. 1 zákona o rodine). Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (§ 78 ods. 3 zákona o rodine). V priebehu tohto konania sp. zn. 10P/32/2022 je otec detí stále zamestnaný na dohodu o vykonaní práce. Súd má za to, že za daného stavu, kedy otec maloletých detí okrem vyživovacej povinnosti na maloleté deti A. nemá inú vyživovaciu povinnosť, má síce priateľku, s ktorou však nevychovejajú maloleté deti, nič mu nebráni hľadať si prácu aj mimo regiónu, v ktorom aktuálne žije, ak v mieste súčasného bydliska nevie nájsť stabilnejšie zamestnanie. Navyiac, správanie otca maloletých detí, keď sa sám pripravil o prácu v spoločnosti R-GLASS Trade, s.r.o., ktorá bola lepšie honorovaná, považuje súd za ľahkovážne a nezodpovedné. Matka maloletých detí je invalidná dôchodkyňa, napriek tomu pracuje aj v H. ako opatrovatelka seniorov na dvojtýždňové turnusy a so starostlivosťou o maloleté deti jej vypomáha matka. Otec detí by mal byť tiež zodpovedný ako rodič a postarať sa, aby deťom, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, boli zabezpečené všetky potreby súvisiace s ich výživou a starostlivosťou, zvlášť keď sa jedná o deti maloleté, ktoré sú odkázané svojou výživou na rodičov. Súd poukazuje aj na skutočnosť, že otec sa s maloletými deťmi stretáva len sporadicky a výživné si neplní v plnej výške.

37. Vo vzťahu k predchádzajúcemu zamestnaniu otca na Slovensku v spoločnosti R-GLASS Trade, s.r.o. súd poznamenáva, že pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Treba mať zároveň na pamäti, že v mimosporových konaniach platí vyšetrovací princíp (§ 35 a 36 CMP), preto súd musí sám aktívne vyhľadávať a vykonávať dôkazy na preukázanie objektívneho stavu veci. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najvyššiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že sa pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce a pod.).

38. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Z toho dôvodu treba vždy skúmať, prečo došlo k skončeniu pracovného pomeru alebo skončeniu podnikania, aký bol príjem povinného v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach, aké výdavky si uplatnil, či bolo nevyhnutné vynaložiť ich a tak znížovať daňový základ alebo to nevyhnutné nebolo. Je nevyhnutné skúmať dôvody a motívy týchto zmien, ich tvrdená dôvodnosť, objavovanie sa doteraz neexistujúcich dlhov alebo záväzkov a podobne. Súd môže na zníženie príjmu alebo majetku povinného prihliadnuť len vtedy, ak má skutočne za preukázané, že k nej došlo v dôsledku objektívnej a nezvratiteľnej okolnosti a nie zo špekulatívnych dôvodov.

39. Pri zmene zamestnania povinného na zamestnanie s nižším zárobkom súd povinne skúma okolnosti, za ktorých k uvedenej zmene došlo a najmä, či k nej došlo z dôležitých dôvodov napríklad zo zdravotných dôvodov povinného. V opačnom prípade by sa pri určovaní výživného vychádzalo zo schopností a možností povinného pred takouto zmenou zamestnania, resp. z majetkových pomerov, ktoré by tento mal, ak by svoj majetok nevystavoval neprimeraným majetkovým rizikám. Súd by v takomto prípade nemal brať ohľad na pokles príjmu povinného a pri určení výživného by mal vychádzať zo stavu ako keby k zmene zamestnania povinného nedošlo.

40. Na zníženie alebo stratu príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne a bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné má konanie povinného rodiča - otca, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania s vyšším príjmom a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (podľa svojho vyjadrenia v mesiaci júl 2022 vo výške 13.000,- Kč, t.j. cca 530,51 Eur, avšak jeho príjem závisí od odpracovaných hodín - od toho, či ho zavolajú, že ho potrebujú). Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné v určenej výške, nemôže byť na úkor oprávneného (maloletých detí).

41. V tejto súvislosti súd poukazuje napríklad na rozhodnutie R 27/1970, podľa ktorého pre posúdenie schopností a možností rodiča v zmysle ustanovenia § 96 ods. 1 zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. Ak súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné, starostlivo skúma, či sa tak stalo z dôležitého dôvodu (napríklad zo zdravotných dôvodov, z dôvodu odchodu rodiča z funkcie, pre výkon ktorej nemá kvalifikáciu, z dôvodu organizačných zmien, zmeny bydliska); ak to tak nie je, vychádza z príjmov rodiča pred zmenou zamestnania.

42. Súd je toho názoru, že návrh otca maloletých detí na zníženie výživného je nedôvodný. Otec maloletých detí sa bez náležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania a zárobku, keď opustil svoje predchádzajúce zamestnanie, v ktorom došlo k skončeniu pracovného pomeru pre dlhodobú neospravedlivenú absenciu. V súčasnosti je otec maloletých detí zamestnaný podľa svojho vyjadrenia len brigádnicke a nedosahuje taký príjem, aby mu dovolil plniť vyživovaciu povinnosť v súdom určenom rozsahu. Sám otec maloletých detí sa teda pripravil o možnosť plniť si riadne svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že naopak matka maloletých detí, ktorá je vzhľadom na zdravotný stav poberateľkou invalidného dôchodku, je okrem toho ešte zamestnaná v H. ako opatrovatelka, aby si mohla svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom náležite plniť.

43. Keďže súd má za to, že zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí a na strane otca nedošlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia súdu o výživnom, súd návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol.

44. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.